

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

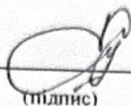
ТЕОРІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ

(вибірковий)

Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Суми –2026

Розробники:

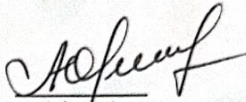

(підпис)

Цebro Я.І.

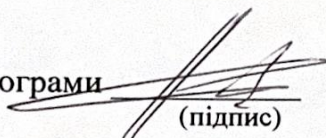
(прізвище, ініціали)

к.е.н., доцент, доцент кафедри
менеджменту імені професора
Л.І. Михайлової
(вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової (назва кафедри)	протокол №15 від 02.06.2026 р.
	Завідувач кафедри (підпис) А.І. Орехова (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

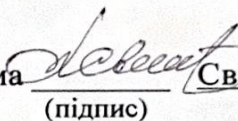

(підпис)

Наталія СТОЯНЕЦЬ

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

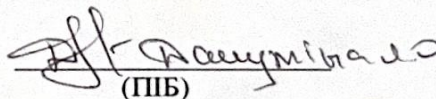

(підпис)

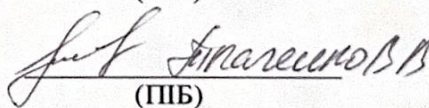
Світлана ЛУКАШ

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

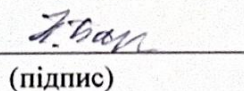

(ПІБ)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Надія БАРАНІК

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 30.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Теорія організації			
2	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту, кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової			
3	Статус ОК	Вибірковий			
4	Програма / Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	-			
5	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	Для усіх спеціальностей факультету економіки і менеджменту			
6	Рівень НРК	НРК України - 6 рівень, FQ-ЕНЕА - перший цикл, EQF-LLL - 6 рівень			
7	Семестр та тривалість вивчення	Денна форма навчання - 3(о), 2 курс, 15тижнів Заочна форма навчання – 3(о), 2 курс, 18 тижнів			
8	Кількість кредитів ЄКТС	5 ЄКТС			
9	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)			
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лаб.	Самостійна робота
		30/6	30/6	-	90/138
10	Мова навчання	українська			
11	Викладач / Координатор освітнього компонента	Цебро Я.І. к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту імені професора Л.І. Михайлової			
12	Контактна інформація	м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 160, факультет Економіки і менеджменту, кафедра менеджменту імені професора Л.І. Михайлової (ауд. 303е); yanatsebro@gmail.com			

13	Загальний опис освітнього компонента	Теорія організації як навчальна дисципліна необхідна для забезпечення якості спеціальної теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Менеджмент». Структуру та зміст курсу побудовано на основі узагальнення реальної практики створення нових ефективних форм організації. Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має освоїти наукові підходи до управління, усвідомити сутність організаційних процесів, вивчити принципи і закономірності формування та функціонування організацій. По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має: розуміти, що в умовах існування різноманітних форм власності, стрімкого розвитку науки і техніки, поширення нових інформаційних технологій і засобів комунікації, активізації підприємницької діяльності перехід до нових ефективних форм організації і стає головним способом виживання в конкурентній боротьбі. Завданнями навчальної дисципліни «Теорія організації» є: забезпечення студентів знаннями про теорію та практику функціонування організацій в умовах сучасного соціально-економічного середовища, про регулювання процесів, які в них відбуваються у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем тощо; вивчення основних організаційних теорій; вивчення теоретико-методологічних засад створення й функціонування організацій; засвоєння основних методичних підходів аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організацій; набуття вмінь побудови організаційних структур організацій різних типів; набуття навичок трансформації, створення іміджу й культури організацій.
14	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента</i> полягає в формуванні у майбутніх менеджерів сучасного, на основі системного підходу, світогляду щодо створення, функціонування й еволюції організацій. Вивчення навчальної дисципліни дає змогу бачити і аналізувати з погляду реалізації організаційних відносин першопричини успіхів і невдач, раціонально комбінувати для досягнення певної мети різноманітні елементи в цілісній утворення.
15	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на таких курсах, як менеджмент, економіка підприємств 2. Освітній компонент є основою для таких курсів, як управління персоналом, адміністративний менеджмент, комунікативний менеджмент

15	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами СНАУ, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагиату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, а саме: – академічне шахрайство (користування телефоном при написанні письмових робіт) призведе до повторної здачі роботи; – списування-від першого попередження до анулювання роботи; – плагиат призведе до анулювання роботи
17	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1332
18	Ключові слова	організація, принципи та методи створення, закони організації, функціонування та розвиток організацій, структура

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач вищої освіти очікувано буде здатен	Як оцінюється РНД
ДРН 1. Демонструвати знання системи законів організації, принципів організації; співвідношення організації як системи та організації як процесу; види організацій та їх основні характеристики; етапи генезису організації та її властивості	Експрес-опитування, дискусії, виконання завдань
ДРН 2. Демонструвати знання синергетичної концепції самоорганізації; гнучкості організації та її сталості	Експрес-опитування, дискусії, виконання завдань
ДРН 3. Розробляти заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, здійснювати комплексний аналіз середовища організації.	Експрес-опитування, дискусії, виконання завдань
ДРН 4. Розуміти набуті знання щодо сутності організаційної структури та фактори, що визначають її особливості; механізму формування проекту організації та сутності організування; принципи побудови структури організації та вміти застосовувати їх на практиці	Експрес-опитування, дискусії, виконання завдань
ДРН 5. Визначати чинники формування підтримки та зміни культури організації та роль інформаційних технологій в процесі організації управління організаційними системами.	Експрес-опитування, дискусії, виконання завдань

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Самостійна робота	Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота				
	Лк	П.з/семін. з	Лаб.з.		
Тема 1. Методологічні засади теорії організації 1. Сутність поняття організація. 2.Принципи організації. 3.Етапи розвитку організації.	2/0	2/1		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 2. Закони організації 1. Сутність законів організації. 2.Збереження рівноваги організації та її цілісності.	2/0	2/1		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 3. Основні організаційні теорії та моделі 1. Основоположні ідеї теорії організації. 2. Сучасна теорія організації. 3. Моделі теорії організації.	2/0	2/1		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 4. Організація як система 1.Поняття організаційної системи. Організація як відкрита система. 2. Життєвий цикл організації. 3. Соціальна організація.	2/1	2/0		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 5. Організація як система 1.Класифікація організацій. 2.Генезис організації. 3.Властивості організації.	2/0	2/0		10	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 6. Організація як соціум 1. Активність і опірність соціальної організації. 2. Загальні риси соціальної організації. 3.Формальна організація. 4.Неформальна організації.	2/0	2/0		10	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22

Тема 7. Організаційна діяльність та організація як процес 1. Статика та динаміка організаційних систем. Динамічна організація. 2. Принципи статичного та динамічного стану організації. 3. Порівняльний аналіз принципів дії динамічних і статичних організацій. 4. Організація як система процесів.	2/0	2/0		10	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 8. Теоретичні засади організації як об'єкта управління 1. Організація і управління. 2. Система управління організацією. 3. Технології управління організацією: теоретичні засади.	2/0	2/0		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 9. Внутрішнє середовище організації 1. Внутрішнє середовище організації. 2. Взаємозв'язок факторів внутрішнього і зовнішнього середовища організації.	2/1	2/1		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 10. Зовнішнє середовище організації 1. Зовнішнє середовище організації. 2. Методи дослідження зовнішнього середовища організації: зовнішнє спостереження; цільове спостереження, неформальний пошук, формальний пошук.	2/1	2/1		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 11. Організаційне проектування 1. Сутність організаційного проектування. 2. Універсальні погляди на проєкт організації. 3. Етапи організаційного проектування. 4. Методи проектування організації. 5. Чинники проектування організації.	2/1	2/0		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 12. Структура організації 1. Поняття структури організації та принципи її побудови. 2. Елементи структури та зв'язки в організації. 3. Концепції організаційних	2/1	2/0		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22

структур. 4. Підходи до формування організаційної структури. 5. Характеристики організаційної структури.					
Тема 13. Організаційна культура 1. Поняття, структурні елементи і властивості організаційної культури. 2. Функції організаційної культури. 3. Класифікація організаційної культури.. 4. Методи підтримки культури організації. 5. Зміна організаційної культури.	2/0	2/0		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 14. Інформаційно-аналітичні технології в організації 1. Інформація в організації як чинник забезпечення її ефективності. 2. Технології інформаційної діяльності в організації. 3. Інформаційна система організації. 4. Сучасні інформаційні технології.	2/0	2/0		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Тема 15. Ефективність діяльності організації 1. Поняття ефективності діяльності організації. 2. Чинники ефективності та види ефектів. 3. Оцінювання ефективності діяльності організації та організаційних систем.	2/1	2/1		9	Основні джерела: 1-6; Додаткові джерела: 11-20; Програмне забезпечення: 21, 22
Всього	30/6	30/6		90/138	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання(робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання(які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Демонструвати знання системи законів організації, принципів організації; співвідношення організації як системи та організації як процесу; види організацій та їх основні характеристики; етапи генезису організації та її властивості	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних управлінських ситуацій, рішення ситуативних задач, виконання тестів	12/2	Самостійна робота з підручником, рекомендованими джерелами літератури, виконання індивідуальних завдань	18/27
ДРН2. Демонструвати знання синергетичної концепції самоорганізації; гнучкості організації та її сталості	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних управлінських ситуацій (Case-study)	12/2	Самостійна робота з підручником, рекомендованими джерелами літератури, виконання індивідуальних завдань	18/26
ДРН3. Розробляти заходи з трансформації, як організації у цілому, так і її складових з урахуванням впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, здійснювати комплексний аналіз середовища організації.	Проблемна лекція, тематична дискусія, обговорення проблемних питань на заняттях, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	12/1	Самостійна робота з підручником, рекомендованими джерелами літератури, виконання індивідуальних завдань	18/27
ДРН4. Розуміти набуті знання	Проблемна лекція, тематична дискусія,	12/1	Самостійна робота з підручником, рекомендованими джерелами літератури, виконання	18/27
			індивідуальних завдань	

щодо сутності організаційної структури та фактори, що визначають її особливості; механізму формування проекту організації та сутності організування; принципи побудови структури організації та вміти застосовувати їх на практиці	розробка проектів, аналіз конкретних управлінських ситуацій, рішення ситуативних задач (Case-study)		Самостійна робота з підручником, рекомендованими джерелами літератури, виконання індивідуальних завдань	
ДРН 5. Визначати чинники формування підтримки та зміни культури організації та роль інформаційних технологій в процесі організації управління організаційними системами.	Проблемна лекція, тематична дискусія, аналіз конкретних управлінських ситуацій, рішення ситуативних задач (Case-study)	12/2	Самостійна робота з підручником, рекомендованими джерелами літератури, виконання індивідуальних завдань	18/27

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Рішення ситуативних задач з обґрунтуванням	40 / 40%	протягом навчального семестру
2.	Тест множинного вибору Модуль 1	30 / 30%	На 8 тижні
3.	Тест множинного вибору Модуль 2	30 / 30%	На 12 тижні
4.	Всього	100 балів / 100 %	

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	відмінно
Рішення ситуативних задач з подальшим обґрунтуванням	<19 балів	20-23 балів	24-34 балів	35-40 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано, креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Тест множинного вибору	<9 балів	10-13 балів	14-27 балів	28-30 балів
	<9 вірних відповідей	10-13 вірних відповідей	14-17 вірних відповідей	18-20 вірних відповідей

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Систематичне спостереження за рівнем участі студентів у дискусіях, групових роботах та виконанні практичних завдань	на кожному занятті
2	Усний зворотній зв'язок викладача, надання індивідуальних та групових коментарів щодо виконаних завдань	на кожному занятті
3	Спостереження за ходом вирішення завдань, обговорення та усні коментарі викладача	на кожному занятті
4	Короткі усні або письмові запитання під час занять для перевірки розуміння матеріалу	на кожному занятті

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

6.1.1 Підручники, посібники

1. Лінькова О.Ю. Теорія організацій : конспект лекцій. Харків : НТУ "ХПІ", 2024. 106 с.
2. Монастирський Г. Л. Теорія організації: підручник. 2-е видання, доповнене й перероблене. Тернопіль: ЗУНУ, 2020. 329 с.
3. Теорія організації: навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / [автори-укладачі: С.В. Поліщук, О.В. Горбатюк; за заг. ред. С.В. Поліщук]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. 147 с. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7544>
4. Теорія організації: підручник / І.І. Свидрук, Ю. Б. Миронов, О. О. Кундицький – Львів: Новий Світ 2000, 2025. 176 с.
5. Цебро Я.І. Теорія організації: навчальний посібник для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07, 05, 28, 12 денної і заочної форм навчання. Суми, 2024. 156 с.
6. Heather A. Haveman (2022) The Power of Organizations: A New Approach to Organizational Theory. Princeton University Press. 336 p.

6.1.2 Методичне забезпечення

5. Методичний комплекс «Теорія організації» в програмі MOODLE. <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1332>
6. Цебро Я.І. Теорія організації: методичні рекомендації щодо проведення практичних та семінарських занять для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки, 28 Публічне управління та адміністрування, 12 Інформаційні технології денної і заочної форм навчання / укл.: Я.І. Цебро. Суми, 2024. 73 с.
7. Цебро Я.І. Теорія організації: методичні рекомендації щодо проведення самостійної роботи для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07 Управління та адміністрування, 05 Соціальні та поведінкові науки, 28 Публічне управління та адміністрування, 12 Інформаційні технології денної і заочної форм навчання / укл.: Я.І. Цебро. Суми, 2024. 68 с.
8. Цебро Я.І. Теорія організації: конспект лекцій для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07, 05, 28, 12 денної і заочної форм навчання / укл.: Я.І. Цебро. Суми, 2024. 133с.
9. Цебро Я.І. Теорія організації: навчальний посібник для здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 07, 05, 28, 12 денної і заочної форм навчання. Суми, 2024. 156 с.

6.1.3 Інші джерела

10. Інтернет-портал для управлінців. URL: <http://www.management.com.ua>
11. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
12. Українські підручники он-лайн. URL: <http://pidruchniki.ws>

6.2 Додаткові джерела

13. Абрамова І. Теоретико-методичні засади організаційної поведінки персоналу. *Економічний форум*. 2022. № 1. С. 42-48.
14. Александрова В. О., Манойленко О. В. Теоретичні передумови формування організаційно-економічного забезпечення реорганізації діяльності суб'єкта господарювання. *Проблеми економіки*. 2022. № 1. С. 76-82.
15. Волківська А.М., Осовська Г.В. Корпоративна культура в системі управління

підприємством. *Topical issues of practice and science*. 2021. №26. С. 257- 262.

16. Копитко М., Михаліцька Н., Верескля М. Корпоративна культура як стратегічний напрям управління підприємством в умовах сучасних викликів. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. №2(62). С. 92–99.

17. Коцій О.В. Оптимізація організаційних структур вітчизняних підприємств. *Економічний форум*. 2021. №4. С. 70-78.

18. Луцький М. Г., Мостенська Т. Л., Ковтун О. А., Мостенська Т. Г. Теоретичні засади визначення клімату організації та чинників його формування. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Т. 6, № 2. С. 171-180.

19. Новікова М. М., Боровик М. В., Бубирьов Є. А. Теоретичні аспекти управління організаційними змінами на підприємстві. *Бізнес Інформ*. 2022. № 10. С. 219-225.

20. Опанасюк Ю. А., Марин М. В. Теоретичні аспекти здійснення організаційних змін в умовах невизначеності. *Вісник Сумського державного університету. Серія : Економіка*. 2021. № 2. С. 88-96.

21. Солоненко Ю., Куца, Я. Оптимізація організаційної структури управління підприємством. *Фінансовий простір*. 2021. № 4. 136-145.

22. Tsebro Y. Features of the use of innovative educational technologies in the study of economic disciplines. *Innovative educational technologies: European experience and its application in training in economics and management : Proceedings of scientific and pedagogical internship (February 3 – March 16, 2025, Riga, Latvia)*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. P. 284-287.

6.3 Програмне забезпечення

20. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

21. Програмне забезпечення (для забезпечення дистанційного навчання, Zoom, Moodle).